VERKENNEN VAN VOLKSBUURTEN – ARNHEM

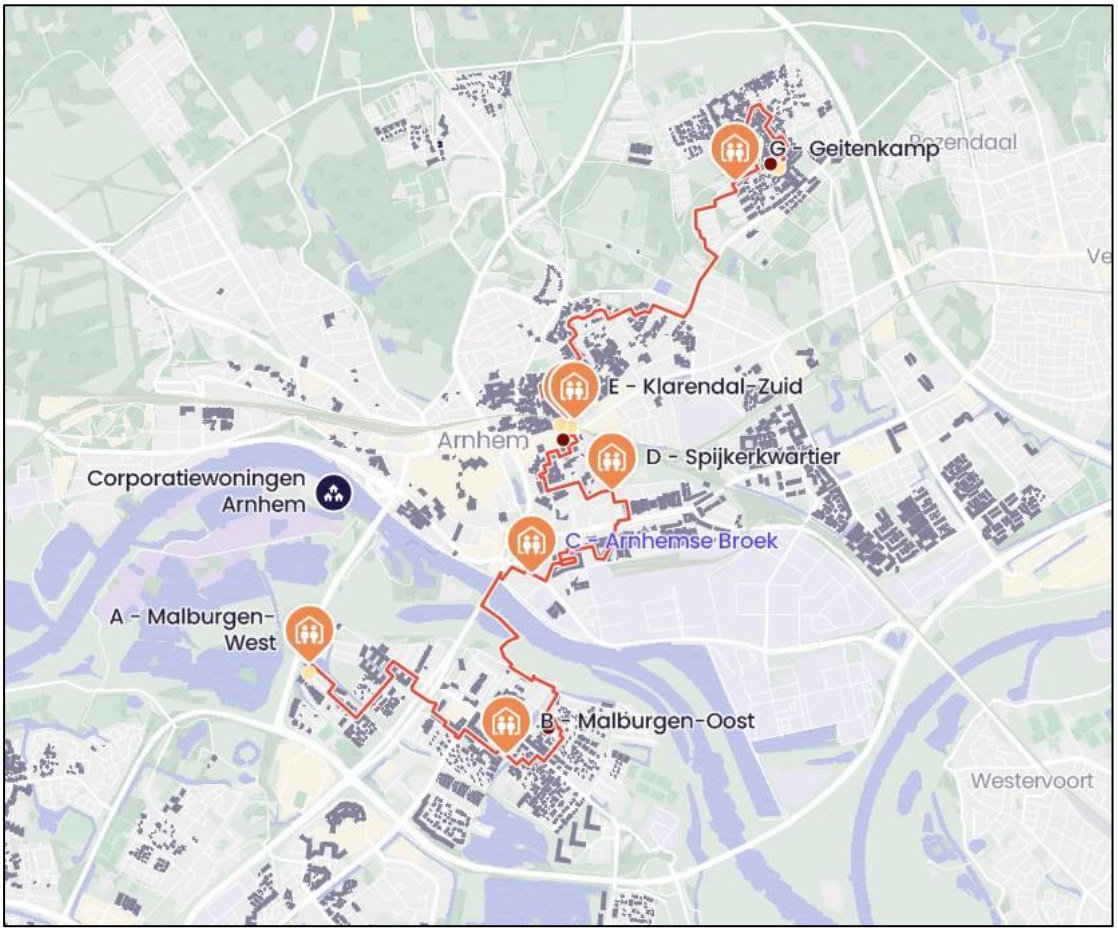
Beginpunt: Bushalte Fonteinkruidstraat Arnhem
Eindpunt: Bushalte Marktplein Geitenkamp Arnhem
Lengte: 13,5 kilometer
Website: KLIK HIER
Openbaar vervoer: Bushalte Fonteinkruidstraat Arnhem en Bushalte Marktplein Geitenkamp Arnhem
Bus Breng 7 via Arnhem Station Arnhem Velperpoot en Station Arnhem Centraal
De route is in te delen in twee stukken van ongeveer 8,5 kilometer en 5 kilometer. Neem hiervoor bij station Arnhem Velperpoort Bus Breng 7 richting beginpunt Bushalte Fonteinkruidstraat Arnhem of eindpunt Bushalte Marktplein Geitenkamp Arnhem.

Voor de ongeveer 170.000 Arnhemmers zijn er zo'n 80.000 woningen. Hiervan zijn indicatief 27.000 woningen in het bezit van woningcorporaties. Arnhem ontwikkelde zich van oudsher op de rechteroever van de Rijn. Niets voor niets tref je daar de oudere sociale huisvesting aan. Echte volksbuurten met menging van sociaal en particulier bezit. Met daarnaast veel stijlvolle lanen met deftige panden. Bestemd voor welgestelden, zoals oud-Indiëgangers. Vandaar het 'Haagje van het Oosten' als bijnaam voor Arnhem. Na de 2^{e} Wereldoorlog vond grootschalige woningbouw op de linkeroever plaats. Helemaal in lijn met de principes van de wederopbouwperiode.

Verkennen van volksbuurten – Arnhem
3 mei 2026

Overzichtskaart

Verkennen van volksbuurten – Arnhem
3 mei 2026

Algemeen

Deze lijnwandeling start bij een halte van lijn 7 van de trolleybus aan de Fonteinkruidstraat in het zuidwesten op de Linkeroever van de Rijn. De volksbuurtverkenner boft omdat de stad van het Openluchtmuseum ook een aantal museumwoningen ‘in het veld’ bevat. En maar liefst vijf daarvan liggen op de route. Controleer de website voor openingstijden. Via het westelijke deel kruisen we de Nijmeegseweg naar het oostelijke deel van Malburgen (A en B). Een typische grootschalige wijk uit de jaren ’50, helemaal in de stijl van de wederopbouw.

Via de John Frostbrug verder in noordelijke richting naar de rechteroever. De Van Verschuerbuurt in Het Arnhemse Broek (C) is een juweeltje. Vroege sociale woningbouw aan een hofje, dat alleen via drie poorten bereikbaar is. Verder richting noorden via het Spijkerkwartier (D).

Bij het Station Arnhem Velperpoort onder het spoor door. De zuidzijde van Klarendal (E) bevat voor de volksbuurtverkenner juweeltjes van sociale woningbouw uit het begin van de vorige eeuw. Aan de noordzijde van Klarendal (F) het iconische complex ’Onder de Linden’ en het tuindorp Mussenbuurt.

Tenslotte bereiken we Geitenkamp (G). Stijgen en dalen. Dit tuindorp is fraai ingepast in het heuvelachtige landschap. Een groen woongebied met de nodige hofjes en pleintjes. De lijnwandeling eindigt in het noorden bij een halte van de trolleybus op het Marktplein van Geitenkamp. Hét centrum van deze wijk met de nodige winkeltjes. Markante architectuur voor de pleinbebouwing. Een soort verwijzing naar een kasteel. Bedoeld om de robuustheid van het arbeidersparadijs te accentueren?

Verkennen van volksbuurten – Arnhem
3 mei 2026

Overzicht volksbuurten

A – Malburgen-West
De grootschalige staduitbreiding op de linkeroever van de Rijn tegenover de historische binnenstad startte kort voor de 2e Wereldoorlog met de annexatie van Malburgen door Arnhem. Op de Hazelaarstraat 69 is een museumwoning, die in 1938 gebouwd is. Operatie Market Garden stagneerde hier met onder meer als droevig resultaat dat Nederland de hongerwinter inging. In de jaren ’50 een nieuwe start met grootschalige woningbouw volgens alle principes van de wederopbouw. Veel portieketagewoningen met zeer sobere uitstraling. Belangrijkste onderscheid tussen de gebouwen is de kleur van de portiekomlijsting. Inmiddels is de herstructurering volop gaande. Veel groen en water zijn belangrijke kwaliteiten van Malburgen-West. Plus de prima verbindingen met het stadscentrum via de Nelson Mandelabrug in het westen en de John Frostbrug in het oosten.

B – Malburgen-Oost
Ruim de helft van alle woningen in dit typische wederopbouwgebied is in handen van woningcorporaties. Van oudsher daarom veel portieketage-, galerijflat- en rijtjeswoningen. In vaste stempels, die zich steeds herhalen. De straten zijn vaak asymmetrisch met variërende voortuinmaten, wat bijdraagt aan het straatbeeld. Het straatpatroon was deels waaiervormig, bedoeld om groen diep in de wijk te brengen. De woningen zijn gebouwd in een functionele stijl die hoort bij de naoorlogse woningnood. Gericht op snelheid en betaalbaarheid. Daarbij ruim baan voor voorzieningen zoals winkelstrips, kerken, scholen en groen. Inmiddels is volop gerenoveerd, zijn woningen vervangen of toegevoegd zoals fraaie woontorens aan de Rijn. De ruimtelijke samenhang laat te wensen over. Op Zilverschoonstraat 30 is een museumwoning. Je waant je weer in de jaren ’50.

C – Arnhemse Broek
Het absolute juweeltje van de oostelijk van de Arnhemse binnenstad gelegen wijk Het Arnhemse Broek is de Van Verschuerbuurt. Ofwel het blauwe dorp. Gebouwd in opdracht van de in 1908 opgerichte en nu nog steeds actieve Arnhemse woningcorporatie Volkshuisvesting. Opgeleverd rond 1912 en daarmee behorend tot de allervroegste sociale woningbouw na invoering van de Woningwet van 1901. Een ‘harde’ buitenring met beneden- en bovenwoningen. Een drietal poorten geeft toegang tot het domein van de arbeiders. Het gaat van oorsprong om 213 arbeiderswoningen, drie winkels en een werkplaats. Een prachtig en lieftallig hofje. Let op de fraaie detailleringen en het zorgvuldige kleurgebruik. Heldere oranje accenten op de voordeuren. Boven de middelste twee woningen aan de lange zijde aan het hofje steekt een Vlaamse gevel door de gootlijn heen.

D – Spijkerkwartier
De naam van de wijk is afgeleid van middeleeuwse opslagloodsen, spijkers of spiekers genaamd. Al ruim voor de Vestingwet van 1874 sloopte Arnhem vestingwerken en breidde buiten de historische binnenstad uit. Het Spijkerkwartier dateert van vóór de Woningwet van 1901. Desondanks veel sociale en daarmee gemêleerde voorraad door inbreiding en functiewijzigingen. Langs de hoofdroutes van oorsprong monumentale herenhuizen. In de levendige zijstraatjes een diversiteit aan woningtypen en pleintjes. Een groot deel van de sociale invullingen is herkenbaar aan het gebruik van de betonnen gevelsteen. Niet meteen de eerste associatie voor een invulling is een oudere bestaande wijk. Toch is het vaak wel passend door een zorgvuldige inpassing in de omgeving en het gegeven dat tientallen jaren na de bouw ook dit moderne materiaal ouderdomskenmerken vertoont. Op Spijkerstraat 185 is een museumwoning.

E – Klarendal-Zuid
Klarendal dateert uit de 19e eeuw. Een wijk voor de werkende klasse met erbarmelijke woonsituaties. De in 1853 opgerichte 'Vereeniging tot het verschaffen van geschikte woningen aan de arbeidersklasse' bood enig soelaas: éénkamerwoningen van 25 m^2. Het gezamenlijke toilet stond buiten. Aan de Catharijnestraat 28 is een museumwoning, die in 1866 gebouwd is. Vanaf begin vorige eeuw zorgde de Woningwet voor betere woonomstandigheden. In het noordelijke deel van Klarendal is complex 'Onder de Linden' ruim een eeuw geleden opgeleverd. De evenwijdig gesitueerde Voorbrood- en Borgardijnstraat zijn alleen via hoge poorten aan de straateinden toegankelijk. In elke markante poort vier voordeuren voor de woningen boven de poort. Op Borgardijnstraat 3 is een museumwoning (1921). In de jaren '60 en '70 van de vorige eeuw kende Klarendal zeer grote problemen en had het een slecht imago. Door stevige inspanningen is het tij gekeerd.

F – Klarendal-Noord
Bij de entree tot het gebied de markante Lindenheuvel. Historische bebouwing op de hellingen buiten de oorspronkelijke stad. Nu woningen in poortgebouwen en in het omgebouwde historische pand. De nieuwbouw past er helaas volstrekt niet bij.
De Mussenbuurt in Klarendal is een fraai tuindorp: in de volksmond het 'rode dorp' vanwege de helderrode dakpannen. Het stratenplan was ontworpen door directeur gemeentewerken Willem F.C. Schaap. De woningen, inmiddels rijksmonument, werden gebouwd in Engelse cottage-stijl, wat het landelijke karakter benadrukte. Bewoners waardeerden moderne voorzieningen zoals gasverlichting en eigen privaten, die destijds vooruitstrevend waren. Aan de Vijverlaan staat een markant entreegebouw. De woningen in de Mussenbuurt hebben de tand des tijds goed doorstaan en staan tegenwoordig op de rijksmonumentenlijst.

G – Geitenkamp

In 1917 kocht de gemeente Arnhem het gebied rondom de boerderijen De Schuttersberg en De Geitenkamp, gelegen aan de noordrand van de stad. Een klassiek en ook grootschalig tuindorp met circa 2.000 woningen. Gebouwd in de traditie van de Amsterdamse School. In april 1945 vonden bij de bevrijding van Arnhem beschietingen plaats die zich concentreerden op de wijk Geitenkamp. Sinds 2008 heeft Geitenkamp de status van rijksbeschermd stadsgezicht vanwege zijn historische en architectonische waarde. Door het heuvelachtige terrein volgen de straten de natuurlijke hoogtelijnen. Dit levert een voor Nederland unieke terrasvormige structuur op. Een echte volksbuurt met van oorsprong veel voorzieningen. Het Marktplein is het kloppende hart. Deze volksbuurt kende een sterke sociale cohesie. Tegenwoordig zijn er uitdagingen om de leefbaarheid op peil te houden.